

Dosarul nr. 3r-309/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – T. Avasiloaie

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, E. Palanciuc, A. Minciuna

DECIZIE

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, reprezentată de Mariana Pîrgaru,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Eugenia Rupa împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea înregistrării nașterii copilului și eliberarea certificatului de naștere,

împotriva încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” împotriva hotărârii din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal,

constată:

La 09 martie 2020, Eugenia Rupa, reprezentată de avocatul Victor Pavlov, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, prin care a solicitat anularea răspunsului Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” nr. 01/R-757/19 din 28 noiembrie 2019 și constatarea nașterii în data de xxx a lui Xxx în or. Sevastopol, Federația Rusă (f.d. 1-3).

La 22 iunie 2020, Eugenia Rupa, reprezentată de avocatul Victor Pavlov, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând anularea răspunsului Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” nr. 01/R-757/19 din 28 noiembrie 2019; obligarea Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” să înregistreze nașterea lui Xxx la xxx și să elibereze certificatul de naștere (f.d. 10).

La 06 iulie 2020, Eugenia Rupa, reprezentată de avocatul Victor Pavlov, a depus cerere de completare și concretizare a pretențiilor, solicitând anularea avizului Serviciului stare civilă Nisporeni al Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” nr. 5105 din 12 noiembrie 2019 și deciziei Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” nr. 01/R-757/19 din 28 noiembrie 2019 de respingere a cererii prealabile, obligarea Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” să înregistreze nașterea la xxx

a lui Xxx și să elibereze certificatul de naștere (f.d. 21).

Prin hotărârea din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea depusă de Eugenia Rupa.

S-a anulat avizul Serviciului stare civilă Nisporeni al Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” nr. 5105 din 12 noiembrie 2019 și decizia Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” nr. 01/R-757/19 din 28 noiembrie 2019 de respingere a cererii prealabile.

S-a obligat Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” să înregistreze nașterea la xxx a lui Xxx, de către cetățeanul Republicii Moldova Eugenia Rupa și să elibereze certificatul de naștere (f.d. 25-33 recto-verso).

La 21 iulie 2020, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 37).

Prin încheierea din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” împotriva hotărârii din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul de 30 de zile de la recepționarea hotărârii motivate (f.d. 41-42 recto-verso).

La 01 octombrie 2020, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, reprezentată de Mariana Pîrgaru, a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 49-50).

Argumentele recursului, în esență, se rezumă la faptul că Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” involuntar a omis prevederile Codului administrativ ce reglementează modul și termenul de depunere a apelului, din motiv că în acea perioadă angajații Agenției lucrau la distanță, nefiind prezenți fizic la locul de muncă, iar recepționarea actelor (hotărârii judecătorești) parcurgea mai multe etape până ajungea la persoana responsabilă de dosar, fapt ce a dus la omiterea termenului de depunere a motivării apelului.

Recurenta Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” a solicitat admiterea recursului și repunerea în termenul de depunere a motivării apelului.

La 28 octombrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare intimă Eugeniei Rupa copia recursului motivat depus de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, explicându-i dreptul de a depune referință asupra criticilor formulate în recurs (f.d. 53). Însă, intimata nu a făcut uz de dreptul său procedural și nu a depus referință asupra recursului.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Instanța de recurs consideră că Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ pentru demararea căii de atac în ordine de

recurs, deoarece încheierea recurată a fost emisă la 16 septembrie 2020 și notificată recurentei prin poștă electronică la 24 septembrie 2020 (f.d. 44), iar cererea de recurs motivată a fost depusă la 01 octombrie 2020 (f.d. 49).

Prin prisma articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Potrivit articolului 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul depus, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care respinge recursul.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că, la 14 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a adoptat hotărâre motivată prin care a admis acțiunea depusă de Eugenia Rupa (f.d. 24 verso, 25-33 recto-verso).

Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătorec cu numărul de ieșire 10787, la 14 iulie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a expedit în adresa Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” pentru notificare copia hotărârii motivate din 14 iulie 2020 (f.d. 34).

Conform avizului de recepție a corespondenței DS9350319362AS, la 17 iulie 2020, Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” i-a fost notificată copia hotărârii motivate din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 35).

La 21 iulie 2020, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 37).

Prin încheierea din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” împotriva hotărârii din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul de 30 de zile de la recepționarea hotărârii motivate (f.d. 41-42 recto-verso).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ, (1) apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

(2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea

apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată.

Potrivit articolului 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

În corespundere cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când, motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Prin prisma articolului 97 din Codul administrativ, (1) notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

(2) Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice.

(3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare:

a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării;

b) notificare prin poștă cu act de notificare;

c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

În conformitate cu articolul 109 din Codul administrativ, (1) un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. (2) Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Potrivit avizului de recepție a corespondenței DS9350319362AS, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” a recepționat în data de 17 iulie 2020 copia hotărârii motivate din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 35).

Această circumstanță este confirmată și prin informația publică plasată pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track & Trace)” [<https://posta.md/ro/tracking?id=DS9350319362AS>], conform căreia trimiterea poștală DS9350319362AS a fost livrată destinatarului la 17 iulie 2020.

Conform art. 63 din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, art. 261 din Codul civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Coroborând normele legale precitate se constată că, în speță, începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelul este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării hotărârii motivate.

Astfel, având în vedere că hotărârea motivată din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” la 17 iulie 2020, în speță, începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelul este ziua imediat următoare acestei date, adică 18 iulie 2020, iar ultima zi fiind data de 17 august 2020, ora 24.00.

În această ordine de idei, Colegiul constată că apelanta Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” urma să depună motivarea apelului la Curtea de Apel Chișinău până în data de 17 august 2020, ora 24.00.

Însă, în pofida faptului că i-a fost notificată motivarea hotărârii și ignorând obligațiile sale procesuale, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” nu a depus motivarea apelului nici până în data examinării admisibilității apelului – la 16 septembrie 2020, precum nici nu a solicitat instanței de apel repunerea în termenul de apel.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza Ponomaryov c. Ucrainei că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Continuând șirul logic al ipotezelor expuse mai sus, Colegiul apreciază reprehensibil argumentul recurente, precum că involuntar a omis prevederile Codului administrativ ce reglementează modul și termenul de depunere a apelului, din motiv că în acea perioadă angajații Agenției lucrau la distanță, nefiind prezenți fizic la locul de muncă, iar recepționarea actelor (hotărârii judecătorești) parcurgea mai multe etape până ajungea la persoana responsabilă de dosar, fapt ce a dus la omiterea termenului de depunere a motivării apelului.

Or, Colegiul opinează că perioada de timp de 30 de zile de la momentul pronunțării hotărârii motivate a primei instanțe constituie un termen rezonabil și suficient pentru ca Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și reprezentantul acesteia să întreprindă toate măsurile necesare întru luarea de cunoștință cu motivarea hotărârii primei instanțe, redactarea motivării apelului și depunerii acestuia în modul și termenul reglementat de Codul administrativ.

Cu atât mai mult că, caracterul declarativ al argumentului recurente se reliefează și inacțiunile acesteia, în concret de a depune la Curtea de Apel Chișinău cerere cu privire la repunerea în termenul de apel. Or, fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul de acces la instanță, prin depunerea în termen a motivării apelului, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, sau după caz depunerea unei cereri cu privire la repunerea în termenul de apel, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232 alin. (1) coroborat cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul

administrativ.

La aspectul dat Colegiul notează că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Conjunctura concluziilor trase de instanța de recurs și expuse supra profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia.

Conform articolelor 193, 194, 241 și 243 alin. (1) lit. b), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” împotriva încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh